

Souhrnná zpráva o rozhodnutí Komise
ze dne 16. května 2019
týkajícím se řízení podle článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie a článku 53 Dohody o EHP
(Věc AT.40135 - Forex-Essex Express)
(oznámeno pod číslem C(2019) 3521)
(Pouze anglické znění je závazné)
(Text s významem pro EHP)
(2020/C 219/07)

Dne 16. května 2019 přijala Komise rozhodnutí týkající se řízení podle článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie a článku 53 Dohody o EHP. V souladu s ustanoveními článku 30 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ⁽¹⁾ Komise tímto zveřejňuje jména stran a hlavní obsah předmětného rozhodnutí včetně všech uložených sankcí, přičemž přihlíží k oprávněnému zájmu podniků na ochraně jejich obchodního tajemství.

1. ÚVOD

- (1) Adresáti, kterým je rozhodnutí určeno, se účastnili jediného a trvalého porušování článku 101 SFEU a článku 53 dohody o EHP. Předmětem protiprávního jednání bylo omezení a/nebo narušení hospodářské soutěže při spotovém obchodování v sektoru G10 devizového trhu (FX nebo Forex) ⁽²⁾.
- (2) Mezi měny v sektoru G10 FX patří USD a CAD, JPY, AUD, NZD, GBP, EUR, CHF, SEK, NOK a DKK (tj. celkem jedenáct měn, které splňují tržní konvence pro měny, na něž se vztahuje označení G10). Mezi hlavní zákazníky obchodníků na devizových trzích patří správci aktiv, penzijní fondy, hedgeové fondy, korporace a jiné banky.
- (3) Spotové obchody na devizových trzích zahrnují jak i) tvorbu trhu: provádění příkazů zákazníka k výměně částky měny za její ekvivalent v jiné měně; a ii) obchodování na vlastní účet: provádění jiných převodů měn za účelem řízení expozice vyplývající z transakcí při tvorbě trhu.
- (4) Obchodní útvary příslušných podniků určené pro obchodování v sektoru G10 FX byly připraveny obchodovat s kteroukoli z těchto měn v závislosti na tržní poptávce. Ačkoli samotní zúčastnění obchodníci byli primárně odpovědní za tvorbu trhu v konkrétních měnách nebo párech, jejich pověření je opravňovalo k dalšímu zapojení do obchodní činnosti jménem svého vlastního podniku v jakékoli měně v sektoru G10, jež byla k dispozici na jejich účtech, čehož také v daném období v různém rozsahu využívali s cílem maximalizovat hodnotu svých příslušných držení.
- (5) S porušováním právních předpisů souvisejí tyto tři druhy pokynů charakterizující obchodní činnost zúčastněných obchodníků iniciovanou zákazníky (tvorba trhu):
 - Pokyny zákazníků k okamžitému provedení za účelem okamžitého vstupu do obchodů s určitou měnou na základě převládající tržní sazby.
 - Podmíněné pokyny zákazníků, které se realizují, když je dosaženo dané cenové hladiny, a které otvírají rizikovou expozici obchodníka. Jsou vykonatelné pouze v případě, že trh dosáhne určité úrovně (například pokyn „stop ztrátě“ nebo pokyn „realizovat zisk“).

⁽¹⁾ Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1.

⁽²⁾ Věc se netýká spotových elektronických obchodů na devizovém trhu, kterými se rozumí spotové obchody na devizovém trhu, jež jsou rezervovány nebo prováděny na elektronických obchodních platformách či počítačových algoritmech příslušné banky pro obchodování na vlastní účet.

- Pokyny zákazníkům k provedení obchodu v konkrétní referenční sazbě devizového trhu neboli „fixingu“ pro konkrétní měnové páry, které se ve stávajícím případě týkaly pouze závěrečných spotových cen WM/Reuters (dále jen „fixní ceny WMR“) a referenčních cen Evropské centrální banky pro devizový trh (dále jen „fixní ceny ECB“) ⁽³⁾.
- (6) Rozhodnutí je určeno těmto právním subjektům (dále jen „adresáti“):
- UBS AG (dále jen „UBS“),
 - The Royal Bank of Scotland Group plc a NatWest Markets Plc, ⁽⁴⁾ (společně „RBS“),
 - Barclays PLC, Barclays Services Limited, Barclays Capital Inc a Barclays Bank Plc (společně „Barclays“) a
 - Mitsubishi UFJ Financial Group Inc. a MUFG Bank, Ltd. (společně „BOTM“).
- (7) Rozhodnutí je založeno na souboru důkazů ve spisu Komise, jakož i na jasném a jednoznačném uznání skutečností a jejich právní kvalifikaci obsažených v návrzích na narovnání předložených adresátů tohoto rozhodnutí, jakož i na jejich výslovném a jednoznačném potvrzení, že prohlášení o námitkách odráželo obsah jejich návrhů na narovnání.

2. POPIS VĚCI

2.1. Postup

- (8) Vyšetřování bylo zahájeno dne 27. září 2013 na základě žádosti UBS o ochranu. Komise následně obdržela počáteční žádosti o shovívavost, a to dne 11. října 2013 od Barclays a dne 14. října 2013 od RBS. Dne 2. července 2014 poskytla Komise společnosti UBS podmíněnou ochranu.
- (9) Řízení proti stranám s cílem zahájit jednání o narovnání byla zahájena dne 27. října 2016. Od listopadu 2016 do února 2018 vedla Komise dvoustranné schůzky a udržovala kontakty s každou ze stran ve třech kolech narovnání podle oznámení o narovnání.
- (10) Dne 24. ledna 2018 sbor komisařů schválil rozmezí možných pokut. Všechny strany následně předložily své návrhy na narovnání, v nichž uznaly svou odpovědnost za protiprávní jednání (včetně úlohy dané strany a doby trvání její účasti na protiprávním jednání) a akceptovaly maximální předpokládanou výši pokuty, kterou má uložit Komise.
- (11) Dne 24. července 2018 přijala Komise prohlášení o námitkách, a všechny strany jednoznačně potvrdily, že odpovídá obsahu jejich návrhů na narovnání, a že jsou nadále zavázány dodržovat postup při narovnání. Dne 6. května 2019 vydal kladné stanovisko Poradní výbor pro restriktivní praktiky a dominantní postavení. Dne 7. května 2019 vydal svou závěrečnou zprávu úředník pro slyšení. Komise přijala rozhodnutí dne 16. května 2019.

2.2. Popis jednání

- (12) Rozhodnutí se týká kartelu „Essex Express“ (pojmenovaném po profesionální chatovací místnosti společnosti Bloomberg obsahující důkazy o předmětném jednání), který mezi sebou vytvořily subjekty UBS, Barclays, RBS a BOTM, přičemž popisované jednání trvalo od 14. prosince 2009 do 31. července 2012. Doba účasti jednotlivých podniků se liší (viz bod (16)). Kartel je doložen v komunikaci, která se uskutečnila ve dvou chatovacích místnostech společnosti Bloomberg, jež byly původně provozovány souběžně: i) „Essex Express 'n Jimmy“ za účasti obchodníků z UBS, Barclays a RBS a ii) „Grumpy Semi Old Men“ za účasti obchodníků z BOTM, Barclays a RBS. V lednu 2011 byla chatovací místnost „Grumpy Semi Old Men“ začleněna do chatovací místnosti „Essex Express 'n Jimmy“, která fungovala až do 4. července 2012. Osobami, které se komunikace v chatovacích místnostech zúčastnily, byli obchodníci v inkriminované době zaměstnaní v příslušných podnicích, přičemž každý z nich byl oprávněn provádět spotové transakce v měnách sektoru G10 FX za své podniky a jejich jménem v rámci svého příslušného obchodního útvaru určeného pro spotové obchody na devizovém trhu.

⁽³⁾ Fixní ceny WMR a fixní ceny ECB jsou založeny na spotové obchodní činnosti účastníků trhu na devizovém trhu v době, nebo okolo doby, kdy se tyto fixní ceny WMR nebo ECB stanovují.

⁽⁴⁾ Dne 30. dubna 2018 The Royal Bank of Scotland plc změnila svůj název na NatWest Markets plc.

- (13) Kartelová dohoda představovala jediné a trvalé protiprávní jednání charakterizované výměnou mezi obchodníky – v těchto soukromých, většinou vícestranných chatovacích místnostech a ve značném rozsahu a opakovaně – určitých aktuálních nebo výhledových obchodně citlivých informací o svých obchodních činnostech. Tato výměna informací se uskutečňovala v souladu s tichou základní domluvou, že: i) tyto informace mohou být použity ve prospěch zúčastněných obchodníků a za účelem určení příležitostí ke koordinaci jejich obchodování; ii) tyto informace budou sdíleny v soukromých chatovacích místnostech; iii) obchodníci nesdělí takto sdílené informace získané od ostatních účastníků z chatovacích místností stranám mimo soukromé chatovací místnosti a iv) tyto sdílené informace nebudou použity proti obchodníkům, kteří je sdíleli (dále jen „základní domluva“). Kromě toho obchodníci podle základní domluvy příležitostně koordinovali své obchodní činnosti týkající se spotových obchodů v sektoru G10 FX devizového trhu. Výměny informací měly mít dopad na dva základní parametry hospodářské soutěže při profesionálním obchodování na spotovém devizovém trhu: cenu a odborné řízení rizik.
- (14) Místo toho, aby zúčastnění obchodníci soutěžili v uvedených parametrech samostatně, jejich rozhodnutí na trhu vycházela z informací o pozicích, záměrech a omezeních jejich konkurentů. Předmětem problematické výměny informací byly:
- Výměny informací odhalující otevřené rizikové pozice obchodníků, které jim mohly vzájemně poskytnout představu o možném způsobu jejich zajištění. Poskytovaly obchodníkům informace, jež mohly být relevantní pro jejich následná obchodní rozhodnutí po dobu několika minut, nebo do doby, než byly nahrazeny informacemi z další výměny.
 - Výměny informací odhalující jejich stávající nebo zamýšlené rozpětí nákup/prodej, které prozrazovaly cenu kótovanou obchodníky pro konkrétní měnové páry a obchodní objemy a mohly rovněž ovlivnit celkovou cenu zaplacenou zákazníky za obchodování s měnami. V závislosti na volatilitě trhu v dané době mohou být uvedené informace po dobu až několika hodin nadále užitečné pro ostatní obchodníky.
 - Výměny informací odhalující stávající nebo plánované obchodní činnosti a nevyřízené příkazy zákazníků (stop příkazy, příkazy za fixní ceny a okamžité příkazy), které pomáhaly zúčastněným obchodníkům při jejich následných rozhodnutích a umožnily jim určovat příležitosti ke koordinaci jejich obchodování.
- (15) Kromě toho zúčastnění obchodníci usilující o získání výhody oproti konkurentům, kteří nebyli účastníky komunikace v chatovacích místnostech, příležitostně koordinovaly obchodní pozice s cílem ovlivnit fixní ceny WMR nebo ECB.

2.3. Individuální zapojení do jednání

- (16) UBS, Barclays, RBS a BOTM se na výše uvedeném jednání podílely ve lhůtách uvedených v následující tabulce:

Tabulka 1: zapojení stran do komunikace v chatovacích místnostech

BANKA	(*)	GRUPPY SEMI OLD MEN (*)
UBS	14. 12. 2009–31. 7. 2012	
BARCLAYS	14. 12. 2009–31. 7. 2012	8. 9. 2010–12. 1. 2011
	6. 1. 2011– 31. 7. 2012	
RBS	14. 9. 2010–8. 11. 2011	16. 9. 2010–12. 1. 2011
BOTM	12. 1. 2011 – 12. 9. 2011	8. 9. 2010 –12. 1. 2011

(*) * Tučně je u každé banky vyznačeno datum zahájení a ukončení účasti v chatovací místnosti Essex Express.

2.4. Zeměpisný rozsah

- (17) Zeměpisný rozsah protiprávního jednání pokrýval nejméně celý EHP.

2.5. Nápravná opatření

- (18) Pro účely rozhodnutí jsou použity pokyny Komise pro výpočet pokut z roku 2006 ⁽⁵⁾. Rozhodnutím se ukládají pokuty subjektům Barclays, RBS a BOTM uvedeným v bodě (6).

2.5.1. Základní výše pokuty

- (19) Komise považuje za vhodné použít zástupnou hodnotu za hodnotu tržeb jako výchozí bod pro stanovení pokut, protože spotové transakce v sektoru G10 FX nevytvářejí hodnotu tržeb, jež by byly přímo dohledatelné na účtech stran.

- (20) Komise stanoví zástupnou hodnotu za hodnoty tržeb takto:

- Zaprvé, Komise použije jako referenční hodnotu pomyslné hodnoty přepočtené na rok zobchodované dotyčným podnikem ve spotových transakcích v sektoru G10 FX uzavřených s protistranou se sídlem v EHP. Za tímto účelem považuje Komise za vhodnější, aby zástupná hodnota za hodnotu tržeb vycházela přímo z příjmů stran během měsíců odpovídajících jejich účasti na protiprávním jednání, jež jsou následně přepočteny na rok.
- Zadruhé, Komise vynásobí uvedená množství vhodným opravným koeficientem, stejným pro všechny strany, který bude odrážet příslušná rozpětí nákup/prodej ve spotových transakcích v sektoru G10 FX. Tento koeficient je součtem dvou prvků: jednoho, jenž souvisí s tvorbou trhu, a druhého, jenž souvisí s obchodováním na vlastní účet.

- (21) Pro ty podniky, které předložily dodatečné návrhy na narovnání ve věci 40.135 – Forex (na niž se toto rozhodnutí nevztahuje), Komise na základě svého uvážení rozhodla uplatnit objektivní opravný koeficient odrážející míru časového překrytí, aby se zabránilo potenciálně nepřiměřenému výsledku. V rámci tohoto rozhodnutí to vede k opravným koeficientům k potvrzení hodnotě tržeb subjektů UBS, Barclays a RBS.

2.5.2. Úpravy základní výše pokuty

2.5.2.1. Přitěžující okolnosti

- (22) V této věci se neuplatní žádné přitěžující okolnosti.

2.5.2.2. Polehčující okolnosti

- (23) Polehčující okolnosti se uplatní jak na UBS, tak na BOTM z důvodu jejich omezené účasti, což vede ke snížení pokuty o 5 % u každého z nich. Ani jednomu z těchto podniků nebyla existence chatovacích místností *Grumpy Semi Old Men* a *Essex Express* před jejich sloučením známa.

2.5.2.3. Zvláštní zvýšení s odrazujícím účinkem

- (24) Aby se zajistil dostatečně odrazující účinek pokut, může Komise zvýšit pokuty ukládané podnikům, které mají zvláště vysoký obrat přesahující tržby za zboží a služby, jichž se dané protiprávní jednání týká ⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 210, 1.9.2006, s. 2.

⁽⁶⁾ Bod 30 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006.

(25) V této věci je vhodné použít násobitele odrazujícího účinku na pokuty, jež mají být uloženy podniku BOTM.

2.5.2.4. Uplatnění limitu stanoveného jako 10 % obratu

(26) Jak je stanoveno v čl. 23 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003, v této věci žádná z pokut nepřesahuje 10 % celkového obratu podniků za hospodářský rok předcházející datu tohoto rozhodnutí ⁽⁷⁾.

2.5.2.5. Uplatnění oznámení o shovívavosti z roku 2006: snížení pokut

(27) Podniku UBS se přiznává ochrana před pokutami. Komise rovněž přiznala 50 % snížení pokuty podniku Barclays a 25 % snížení pokuty podniku RBS.

2.5.2.6. Uplatnění oznámení o narovnání

(28) V důsledku uplatnění oznámení o narovnání se výše pokut, jež mají být uloženy všem podnikům, snížila o 10 %, a toto snížení bylo přičteno k odměně při shovívavosti.

3. ZÁVĚR

(29) Podle čl. 23 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003 byly uloženy tyto pokuty:

(30) Tabulka 2: Výše pokuty za protiprávní jednání

Podnik	Pokuta (v EUR)
UBS	0
Barclays	94 217 000
RBS	93 715 000
BOTM	69 750 000

⁽⁷⁾ Komise požádala banky o poskytnutí jejich celkového obratu jak v hrubém, tak v čistém vyjádření. Pokuty nepřesahují 10 % celkového obratu u žádného z dotyčných podniků bez ohledu na použitý celkový obrat (hrubý nebo čistý).